

CELDÖMÖLKI HIRLAP

=POLITIKAI-TARSADALMI-ÉS-SZÉPIRODALMI-HETILAP=

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Celdömök, gróf Széchenyi-utca 12
 Telefon: 55. Csekkszám 17.258.

Feladó szerkesztő:

NAGY IMRE

Előfizetési árak:
 1 évre 6, 1/2 évre 3, 1/4 évre 1.50 Ft.
 Megjelenik minden szombaton.

A háború

figyelő Sztalingrád elesését várják. A végezt árnyéka már rákúszott erre a gigantikus ipari központra és emberileg biztosra vehetjük elcsélt, mint Szabaszipotelt vésték, mint hasonló helyzet után. A figyelő szemek központja ma ez a város, az első számú bíranyag forrása. Bizonyos értelemben a világ közepe. Afféle új Katalaunum, ahol a modern világ millió létezőkben is kifejezhetetlen energiát vívők legelcséredettebb út-közvetítést lát csap össze az az ítéletet hárul erő, mely azáltal néft benzinszáj trónját, mielőtt mit ballagó ökréinket nézeget-tük melán, az ősi trónon tartón. A mindennapok magyarjának — ha sejtli is meg, makorát fordult a világ körülötte, — csak ösztöneiben rejlik, hogy Sztalingrád eleste (többet jelent számunkra egy /áros bukását, három-ezer kilométerre Budapestől, a Volga mellett, ahol magyar bakák is véreznek. A háború rövidre-nézó számai fölött nézzünk egyszer messzebbre is, túl győ-zelmen vagy vereségen: mit hoz-ta a magyar jövőnek az a pusztá-tény, hogy a tengelykatonák egy volgapárti várost sikerrel ostromol-nak.

Nyugateurópai katoná meg so-hasem jutott a Volgáig. Ha Euró-pát két része osztjuk, egy ta-goltra és egy tagolatlanra (való-ban e két része oszlik) élesen látjuk a távoliságot, mely a nyu-gati kultúrától a keleti „benszü-löttek” elválasztotta, neveztek bár ezt ortodoxianak vagy ázsiai-aságnak. A keleti tábla és a nyugati tarraság örökké harcban áll egymással. De Táblaeurópa népei mindig főbenyem voltak. Náluk mindig hamar ment a bi-rodalomalapítás, mert pusztálkon gyorsan végigszántolt a hatalom ostroma, akár a zind. Tagolt-Euró-pában ez mindig elakadt a he-gyek kulturális vizálasztón. Tábla-Európa népei mibőlök vol-tak, mint az élede magá. Mindig ök voltak a támadók, a fenyege-tők, „Tagolt-Európa” rémei. Köny-nyére lette e szerepüket a tábla-iradatan népi tömegékké olvasz-totta és a síksg legenditőlletve látta el őket. Ezért, hogy Tagolt-Európa népei a nyomás szerint helyezkedtek: legtöbbjük keleten keresett ellenfelet és nyugaton szövetségeket magának. A népván-dorlás képviselte erre éve — és kitűdta, azelőtt mióta — ezt a feszülő éret. Török-tatár fenyege-derék át egészen mostanig tar-tott ez a népi nyomás nyugat

A fajvédelmi törvény alapján rendelkezett a Textilközpont a textilárak elosztása iránt

A Textilközpont mult hónap végén adta ki ama rendelkezését, mellyel a textilgyárosok árul-ószáit szabályozta. Az elosztás új rendje csak a kereskedelmi forgalomba kerülő textilárakra vonatkozik. Nem tartoznak tehát ide a honvédkincstár részére tel-jesített és általa véglegesen át-vevő szállítások, a polgári köz-vevő szállítások, valamint mindazon szállítások, melyeket az egyes vállalatok az Ipari Anyaghivatal Textilipari Osztályának, vagy en-nek és a Textilközpontnak egyéb-tes intézkedésére gyártanak azop-módon, hogy az előállított áruk nem a kereskedelmen keresztül kerülnek forgalomba, hanem az előállító vállalatok közvetlenül a

logyasztóhoz juttatják. Ugyancsak nem tartoznak a rendezés hatá-lya alá az exportköttelezettségek, amelyben a későbbiek folya-mán nem minősülnek belső el-adásokká. Végül szintén nem te-kintendő kereskedelmi forgalom-nak a rendelat szempontjából a kikészítő üzemek részére törté-nő szállítások, sem azok a szállítá-sok, melyeket a Textilközpont esetenként a kereskedelmi for-galmon kívülállónak minősít.

Minden más textilláru a szoro-san vett kereskedelmi forgalomban értékesítendő árunk minős-ül és a rendelat szerint szeptem-ber eleje óta elosztást a követ-kező kulcs alapján kell vég-rehajtani:

igen gyakran a régi vezetőség zsidói hűzódnek meg erősen hangzású de annál bosszúban honorát útszégek mellett. Itt is így például a betéti társaságok az árulozás szempontjából akor is zsidónak minősítetnek, ha egy vagy több kültaggal számít a fajvédelmi törvény alapján zsidónak, vagy ha egy vagy több hasonlóképben zsidónak tekin-tendő kültag annak fel- vagy le-menő ágbell rokona, házastársa, oldalági rokona éspedig másod-unokatestvérig bezárólag, háza-tárának testvére, testvérének házastársa, veje, menyé, apósa vagy anyósa az üzlet vitélben — bármely kis mértékben is — bármiféle formában vagy meg-nyilvánulással részt vesz.

Keresztény árúházak	2.5	2.5	5.0	1.5	1.5
Zsidó árúházak	0.5	0.5	2.0	0.5	1.5
Keresztény textilanyagkereskedők	60.0	52.0	37.0	56.0	50.0
Zsidó textilanyagkereskedők	5.0	4.0	6.0	4.0	4.0
Keresztény konfekciósok	10.0	5.0	8.0	2.5	—
Zsidó konfekciósok	2.0	1.0	2.0	0.5	—
Keresztény kiskereskedők	15.0	30.0	35.0	30.0	35.0
Hangya és Hanza Szövetkezetek	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0

Zsidó részesedés aránya

7.5%	5.5%	10%	6%	5.5%
------	------	-----	----	------

Zsidónak tekintendő kiskeres-kedők cégek részére textilárul előállító vállalatok árul szep-tember eleje óta nem szállít-hatnak.

Az igazságos és felelőssémet kizáró elosztás érdekében min-den vállalat köteles ügyelni arra, hogy a kelendőség szempontjából különböző értékű áruk az egyes vevőkategóriák között a megál-

lított értékhányadoknak meg-felelően arányosan osztassanak fel a hogy a keresztény vevő-kategóriák a kelendőség szem-pontjából különböző értékű árul-kból az egyes kategóriákon belül is arányosan részesüljenek.

Ügyvezetett közléstől típus-cikkelt azonban kiadórag ke-resztény cégeknek lehet csak el-adni!

Milyen cég tekintendő zsidónak?

Az egyes cégek keresztény vagy zsidó voltának elbírálásánál a Textilközpont a fajvédelmi tör-vényt veszi alapul. A rendelkezés több pontjában részletesen ismer-teti az adatokat, melyek alapján az egyes cégek, korlátolt felelős-ségű társaságok, részvénytársas-ágok stb. az előbbi, vagy utóbbi

kategóriába sorozandók. Kétely felmerülése esetén a Központ mindenkor megkérdőjelezendő.

Az elbírálásnál a Textilközpont nemcsak a tulajdonosoknak fel-tüntetett egyneket, vagy a vezet-őket veszi tekintetbe, hanem az alkalmazottakat is — jövedelmük arányát szerint, melyek között

felé, a szlávsg mai hatalmas elterjedéséig.
 —Most megfordult. A háborúper-zsente ezermillióeres svatag-öv bizonyítja: a keleti éret megtört valamin. Alighanem a technika és a civilizáció stettek klegyenit-teni Tábla- és Tagolt-Európa kü-

lönbségeit. A népvándorlás óta tartó áram ellankadt. Megfordult a tömegérgő szele. A keleti ha-tarainkra nehezédő nyomások most megnyúlhatnak, ha mi is úgy akarjuk. Ezt mondja nekünk a pusztuló orosz síksg gyarmati sorsra váró térsége. Nekünk, akik

De hasonlóképpen bírálandók el a rokoni kapcsolatok a csen-deklári viszonyban, korlátolt fele-lősségű társaságoknál, részvény-társaságoknál ésözvetkezeteknél

Egyedül az árúházak kérdésé-ben vette a Textilközpont az Értelmiség Kormánybiztoság fenti határozatát alapul, miszerint a Corvin Árúház, a Magyar Di-vascarnok, Nagykovácsy, a Szö-vetkezett Bolt és a Fegyves Árú-ház tekintendő keresztény árú-háznak, míg zsidónak számít a Guttmann, Ungár Fülles Divat-háza és a Neumann Ruhaház. A Párisi Árúházról nem történt em-lítés (esetleg — „felekezeten ki-vüli” árúház?).

A nagy körültekintéssel meg-szervezett rendelkezés a ke-resztény kereskedők és vevőkö-zönység körében nagy visszhangra talált. Ilyen és ehhez hasonló erőlyes és alapos rendelkezésekre van minden vonalon szükség! Az álfogó intézkedések között nem találtunk ugyan utalást, miként lehet elejét venni annak, hogy a textilgyárosok cégek legnagyobb százáleket kivevő hányadából az áru ne vándoroljon megla zaidó kiskereskedőhöz, de bizonyosra vessük, hogy a Textilközpont

a magyar gondlattal robbantól lehetünk a szlávsg fikciójának; egy keletről jött nép, mely meg-maradt önmagának.
 Ezt érdemes végig gondolni és elmondani Sztalingrád elesére, a városra, melynél egy néporlás búcsúzik hatalmától.

kiállítás vezetősegének ez sem kerülhetne el figyelmét.
[[Mint értesülünk, a textilgyárosok körében nagy a magrökö-

nyódes és a részvét a fajtésvérek iránt! A belváros hatalmas bérpalotáiban hetek óta sokan török a fejüket...

kon. felszólalt, kritizált a magyar irodalom nevében és mikor a új világháború kitört, london emigrációjában egy pillanatt sem szűnt meg gyálazkodni az övédelmi harcát folytató magyarországiak mellett.

Földes-Fellner Jolán a Körö szülötte volt, akiről annakidejéig csak azt tudták, hogy ő fordítja a tucatlanra a kiadóváltalatoknál tucatlanra a ponyvaszemelt regényeket, melyek ma magyarára kerülnek a közvélemény útlatkozásának jóvoltából Férjével, Kelemen Kohn Kálmánal együtt a fordításon kívül saját ponyvaalkotásokkal is boldogították a magyar irodalmat.

Amikor az Athenaeum az egyik nagy londoni könyvkiadó céggel kötötte ki hirdette barometerpompós világpályázatát, Földes Jolán ponyváiról rutinjával és új szímatával felismerte az úgy nagy lehetőségeit. Nagyon jól sejtette, hogy az Athenaeum akkor zsidó vezetése és az ugyancsak teljesen zsidó angol kiadóváltalat a jellegzetes nevű Lewinsohn érdeklődés nem fogja magyarárt, magyar témájának odaítélés a díjat. Regényét tehát a párisi magyarok életének szentelte, akik között természetesen a főszereplők, a szivófogók, érzelmes honfitával állították a zsidók voltak. Páldea Jolán jól számított. Az Athenaeum szűrije a díj másikat igen tehetséges jelöltjével, a fajteremtő Bozay Margittal szemben neki ítélte a díjat és kivülte, hogy a londoni zsidó a szászorompós nagydíjat is e a regénynek adja. Micsoda nagy dicsőség volt ez. Uramisten, a Köröt és a Dob-utca egyformán lelkesedtek a nagy magyar íróiról, aki magyarságról azzal lett rögtön tanúbizonyságot, hogy kiköltözöttük külföldre „demokrata elveiket” harcolni. Csak egy ízben jött bába, azóta perze ragyogó luxuscsoport, akkor két gyémánt Mogendóvidék a füleiben, hogy ez még szép zölök, görbe orrának felüldögélését is elhomályosította. Ekkor a magyarság nagy veszelényben forgott, mert Földes-Fellner Jolán, Kelemen-Kohn Lajossal elhatározta, hogy földet vesz valahol a Tiszánál. Új üzlet volt volna nekik a magyar föld a tervből azonban nem lett semmi, mert a nagy írónő hazal szereplését, úgy látják, már akkor sem teremtették kivánatosnak. Kohn, a terjpesti barátainak kemény fogadkozások között igérte, hogy Jolán ebből az ügyből nemzetközi botrányt csinál odakinn.

Hogy lett-e a botrányból valami, azt nem tudjuk, ám tény, hogy a nemzetközi zsidó könyvkiadás sztrájk csinált jellegzetes külsejű fajtákonál. Dönt a dollár, az akkor még jó volt emigrált Rebeánkhoz és nem csoda, ha kinn megtagadta végleg magyarságot, amely nála különben is csak időleges állapot volt. Eltávolítása nem okozta a legkisebb árt sem az igazi magyar irodalomban, mely sem őt, sem a degenérált jesivaboly Szomory, a dobocsi bánatos rófosinas Schön Ezkél-Szép Ernőt, az orrhágyú neofita Földi Friedmann Mihályokat soha sem tudta igazában befogadni. Szégyenkor volt uralkom a magyar betű országában, ahol Arany Jánosok, Vörösmartyk, Adyok, Petőfik neve ragyog. Szégyen, amely elmutt és nem pirt többé ocsánka sobasen.

Legyen világosság!

Pár évvel ezelőtt még azal intették el írónk legkiválóbbjait, akik vették magukat a farszadhoz, a felelőséget és hozzászóltak a magyar nép sorskérdéséhez, hogy írónk nem értenek a politikához. Ezek a szellemi szegények eledelkeztek a magyar multijegyzetbe hagyományairól, nem ismerték történelmüket, legelőször a történelmi, s főleg nem azt, ami benne valóban magyar, így nem tudták szegények, hogy a magyar történelem legnagyobb politikusa, akik egyben maradvány értékű államférfi gondolkodással és alkotással is maradványok lettek nevüket, nemcsak politikusként voltak, hanem igen sok esetben kitűnő katonák és hadvezérek, mint Batta és Zrínyi, ez utóbbit nemcsak nagy szabású s hősies magyar katonaszemély mekkor megnevezik Szilgyi vezedelemmel jette nevét halhatatlanná, hanem egyike ma napig is legnagyobb politikai gondolkodóinknak is. Később költő és író volt, nála gazdában mégsem harcolt senki a magyar nép felemeléséért, szilgyi nyomorúságokat megszüntetéséről. Stéchenyi Istvánról is nehéz eldönteni, személyes agáltságával, alkotási sorozatával ettől többet a nemzet gondnoka, a nemzet vezetője, vagy nem ismételt. Wesselyi Miklós, Kék szobrárt a magyar kultuszminiszter semrég állította vissza Zilahhoz, egyike volt a mult század tehetősebb és hatáiban legnagyobb magyar államférfiainak, könyveit magyar kultuskormányost most észől újra kiadnak. Tehát maradvány értékű irodalmi műveket emelkedtek. Kossuthról már nem is kell beszélni, irásainak se szeri, se száma. Hasonlóképpen vagyunk isza Istvánról is. A jelen század legnagyobb politikusa, sem jutok el azonban Ány Endre megatlásáig, s nem mondunk nagyot, íaz mamár világosan láttuk, hogy abban tudta, mi kell a magyar népeknek, mint azok, akik a parlamentben álltatták a nemzetet. Szabó Dezso és Móricz Zsigmondok ugyancsak ezt kell mondunk de az utánuk következnek nemzedékek legjobbjai. Nemeth Lászlóval és Kodályról Jánossal az élükön, a legelőbbi mondták ki politikai vonatkozásban is, akik megmutatták a módot is, ahogyan ez a nemzet a mai gazdasági és politikai helyzetéből szilárd alapokra helyezkedhet. A társadalmi önállósul perze ők sem tudtak megkiválni a maguk írói legyereikkel, de ez lett volna a hivattasos politikusként dolga. Nekik azonban egyéb dolguk akadt, így pl. Borzsonyi Szabó Istvánról is, aki nemrég tucatjával küldte nyakunkra „szüetele feléül” saját maga által írt és zenésített dalt. A Mep képviselő bizonyára azt hiszi, hogy ma rossz módokkal lehet legjobban szolgálni a magyar szellemi és szociális életet. Mennyivel jobban tudta mit kell csinálni megintcsak egy író. Zilahy Lajos, aki a sok beszéd, hordozónokat és igazgatóknál tagadás helyett nem kért, hanem állta csak volt, odaírta a magyar nép valódi, tetteikkel való szolgálatára.

Sz.

A magyar film újabb botránya:

„Amerikai” főurak a Nyulak-szigetén

Nem tudjuk, hogy tréfának szánták-e a film elején vetített felirást: „magyar történelmi film”, — mi mindenesetre annak tekintjük. A magyar filmpártás rossz tréfájának. Nem is múltkoroként próbáljuk méltatni az istent rajbált, hanem ténylegként: a magyar filmpártásban még mindig ír, rendező és pénz nélkül akarunk magyart, művészt és nagyot produkálni. Nem Gárdonyi hibáztatjuk, — bár vérszegény regényét nem szivesen emlegetnénk a történelmi regény példaként — a forgatókönyvben azonban maga sem ismerne rá regényére. Szövegíró, rendező, fényképez, színeszők: jó értelemben egészen működnek egy-egy ilyen tökéletes harmóniában. Lehet, hogy Kodolányi Boldog Margitból maradtak benne nekik még ma is annyira eleven emlékek a Nyulak szigetéről, a kolostor apácáinak életéről s a csodálatos királyleányról, hogy fizikai fájdalom érzünk a témának ilyen megalkotása miatt, s rejtve gondolunk arra, hogy magyar diákok ebből a filmből tanulnak majd magyar középkort és irodalomtiszteletet.

A szövegírónytrója szindarabot emekbált össze, nem filmet. A történet szinpadit jelenetekre tördeltek, a szereplők bejárnak a színrre, elmondják monológjait s távoznak. Szindarabba való a képek háttere is: festett kulissza lett a hágy, a levegő, a klastrom homlokzata; minden, a felvevőgép nem tehet egyetlen bator mondattal sem, mert belátunk a kulisszák mögé. A státiaták sincsenek többen, mint amennyien a Nemzeti szinpadán előlnek, rubájuk gyatra, a királyi kard papír. Nincs levegője a felvételeknek, s nincs a filmetek sem. IV. Béla Magyarországából nem látnuk egy darabot sem a szegényes tróstermen kívül. A „tömegjelenetek” elrendezése riasztóan kedvetleges, zavaros, átküldetetlen. A rendező még állóképeket sem tud szerkesztetni, jó hát, hogy csatára nem került sor a filmben. Boldog Margitból jóvalasat, hétéhez ruhában díszelő apácát csináltak rendezés: nem Margit onfelműködés van itt a hangslly, hanem az amúgy is esetlen szerelmi történetet elérték ki a királyleány és a kérész-fráter között Courts Mahler stílusban. Kinosan meghamiltatták a királyt pár alakját is: ahogyan a kis Kunigunda felki-

nálja megkérte Onokárnak, s ahogy Otokár hajlandósága mögött Béla és felesége összekacsint, s már községese beszélné. S mit szólnak a cseh urak apácáiról, akik a színpadon, amelynek ötlete a színpadon kivültei eltekintve is jellemző a magyar filmpártás népszerűsítő fogására? Mivel menthettek, hogy amerikai filmekről eltanult leányrablást kalandot gyömöszöltek bele az isten rajbájába, hogy a közönség harsány — és valójuk be: ellimerő — kacajra közben texasi dívat szerint püfölik egymást a kolostorban cseh főurak és jámbor magyar barátok, ugyanakkor, amikor Budapesten nemzetközi filmkamara ülésen kívánják megbeszélni az amerikai zletéstől, szellemi és etikaiút való megzavarodás módjait? Írói műveket a közönség „igényei” szerint eltorzítanak, megmáltatnak: talán ezt nevezik magyar vagy éppen európai zletének filmetek? Jellemző a hanyagságra, amellyel a filmet készítették, hogy a néhány sornyi bevezető szöveget nem nézték át: ordító helyesírás hibák vannak benne! Nem magyar és nem történelmi ennek a filmetek egyetlen kockája sem, — egyetlen és felelőtlen ürügy csupán a pénzszereésre.

Nincs értelme a szereplőkről külön-külön beszélünk. Horváth Lászlónak, Otokár király eddig ismeretlen alakjátának néhány jelenetén kívül nincs sehol egy hitelen modulát, hang vagy pillanata a filmben. A férfiak deklamálnak, ahogy a történelmi darabokban már szokás, a nők nem nezik való szerepekben kísérlelnek. Kunigunda alakjátához külön gratulálni a rendezőnek: elleneszenvebb színésznőt keresse sem találhatott volna. Kurliozumként megemlítjük Szilassy Lászlót a liliosom Jancsi fráter szerepében... A cseh urakat alakító színészek egytől-egytől köklörkednek, még Makláry is. A film kísérő zenejéből megmaradt a fülünkben a Te Deum néhány üteme.

A közönség a bemutatón a filmet megtagadta. Ez nem csak a filmet jellemző, hanem a közönségre is. Hír szerint európai filmközvéleménykuto inteztetést tartottakról is szó lesz Budapesten: a nemzetközi filmkamara kíván-e a közönség felé. A budapesti közönség zletéséről tanulságos megállapításokat tehetnek az isten rajbált előadásán.

A zavarosban „halász macska” gyászos vége

Néhány nappal ezelőtt olvastuk a napilapokban, hogy Kelemen Kálmánról, Földes Jolán-íróról megfosztották az Állampolgárságától. Azt is megírták a lapok, hogy Földes Jolán azonos a „Halász macska utcája” című regény szerzőjével, ez a regény pedig az utóbbi években nemzetközi pályázatok nyert. Most, hogy az Angliában tartózkodó „magyar” íróntörténet formája és jog szerint is ki-téselték ebből a nemzeti kö-

zönségből, amelyhez tulajdonképpen soha nem tartozott, érdekes egy pillanattal vetni a multba. Valjón, hogy lett a vörösbájú, görbeorrú, szepős, karikalábú „magyar írónő-ből” nemzetközi irónyúság. Földes Jolán a világpályázatán szerintük az egész magyar irodalmat képviselte. Bizony meghökéltetett volt ez a képviselő. A szepős, vaks, gúndörbögős, pollás aszony ott áll a londoni, párisi írónyongraszo-

— Egy jó házból való földi lényeknek vagy kifutókra füzésével felvessz a Terület-szobára.

GAZDASÁGPOLITIKAI HÍREK:

Csillaghullás

Ki ne emlékeznék az „operabarátt” Fellner Pálra, aki Bethlen ideje alatt országgyűlési képviselő is volt és egyike volt annak a 14 nem ökeresztény képviselőnek, akik 1939 decemberében Imrédy ellen szavaztak a nagy pártszakadás alkalmával. Fellner Pál különben a Leipziger Vilmos-féle aszsz- és cukorgyári Rt. vezérigazgatója volt, amely szeszgyárak Imrédy által keresztülvitt megváltása óta inkább csak cukorgyártással foglalkozik. (Bruttóévtágra 18.5 millió pengő, üzemi bevétele 5.3 millió pengő volt.)

Ez a vállalat a szeszgyárak megváltása után az üzemi keretek szűkítése következtében elhatározta részvényátértékelés 3.4 millió pengőről 2.7 millió pengőre való leszállítást 16.900 darab részvény visszavásárlására és megemléstése útján. A 45 pengős részvényeket azonban a gyűlés határozata értelmében 125 pengő ellenében váltották meg, ezzel a tartalékot 2 millió pengővel csökkentve. Ezt a különös határozatot a Kuria felülvizsgálati kérelem következtében megsemmisítette és így az nem jogerős. A vállalat részvényétöke tehát most bizonytalanul, úgyszólván ég és föld között lebeg. Vajon meddig? Függetlenül azonban mindeztől, az idei közgyűlésen érdekes esemény történt. Fellner Pál vezérigazgató bejelentette lemondását és az igazgatóságból való kilépését is. Közölte továbbá, hogy a neki szerződés szerint járó havi 2000 pengő nyugdíjat egyelőre nem óhajtja igénybe venni, jogait azonban fenntartja a jövőre vonatkozóan. Fellner tehát búcsút mondanak régi dicsőségük színhelyének, ki van amelyik járjuk, ki veszi át a nagy ipari vállalat vezetését, valamelyik arra hívott ipari szakembert, vagy pedig egy Aladár? Az is érdekelne bennünket, hogy Fellnerék vajlon csak az igazgatóságból vonultak-e ki vagy pedig búcsút mondanak részvényeiknek is? (Megjegyzendő, hogy a Leipziger Vilmos Rt. részvényei a tőzsdén nincsenek hivatalosan listázva, és így csak magánúton értékesíthetők, az értékesítést azonban neheztli az a tény, hogy gazdasági életünk nagyvonalú átállítása kapcsán sor kerülhet a cukorgyárak megváltására is.

Vida Jenő havi 3000-e

Amikor Bárdossy László miniszterelnök kulcsposztions feldőlására Vida Jenő kénytelen volt búcsút mondani a Magyar Általános Közszénbányai Rt. vezérigazgatói székének, olyan megállapodást létesített a vállattal, hogy élete végéig 3000 svájci frank nyugdíjra tarthat igényt. Jellemző, e magyar felsőházi tag svájci frankban kötött egyezsége, holott a magyarellenes svájci lapok szerint is a pengő most Délkelet-Európa legjobban valutája. A közérdeklő vállalatok felügyelőségének most megsemmisítette ezt a pengőellenes megállapodást és Vida Jenő nyugdíját 3000 pengőben állapította meg. Ez míg az eredeti megállapodás szerint Vida Jenő összes adóit a vállalat

IRODALOM

Szeptemberi fák.

Írta: Aprily Lajos.

Bukkkó smaragd szívet érezte tent az első pár vörös ló megment.

Álunk. Kezében kék két virág. Azt mondod: — Őz. Az első őz! fák.

En az mondom: — Ver. Vértólos vadon. Elhalt a Nyár a nagy vadászaton.

Amre vite bugyranó sehet. Bóvora vére freccsenő szerzetés.

Ahol a nyom-vezető borított érli, hogy tékozló, nézd a drága vért.

S míg vér nyomán vad szél-kopó csahol, hűröve őszeskorok valahol.

tartozik fizetni, addig az új rendelkezés alapján Vidá köteles a 3000 pengőből fizetni az adót, ami azt jelenti, hogy neki ebből az összegből személyi szükségleteire havi 2000 pengőt kell „csak” megmaradnia. Beavatott helyről nyert innémtől azoniat, mintegy 5-6 millió pengőt tesz ki az összeg, amely az ilyen hasonló rendelkezések folytán megmarad a nagyvállalati trezorokban.

A sárvári levente-élet nagy fejlődés előtt

A sárvári leventebizottság nemrég tárgyalta le költségvetését, melynek több pontja s a gyűlés határozata új irányt szabott a sárvári levente életnek. Nemrég írjuk, hogy a százkötőben fűrdőt akar létesíteni a főtársparancsnokság, az idek közgyűlésen és Gómbás hadnagyával. A tervnek eleinte civil részről akadályai látszottak, később aztán kitaratá mérlegelés után megiscsak arra az álláspontra jutottak az illetékesek, hogy bármennyibe is kerüljön a fűrdő, meg kell lennie, nem Sárvártól — sajnos, a Gyöngyösön és a Rábán kívül fűrdős lehetőségek nincsen, minthogy fűrdőszobával még nem rendelkeznek a lakások — az év nagy levente fűrdőnek, mely nemcsak a leventéknek, hanem a leventeintézményen kívülülö egységeknek is rendelkezésre fog állni igen mérsékelt díjazás mellett, óriási jelentősége lesz Sárvár szociális életében.

De nemcsak fűrdőt létesít a leventegyűlés, hanem mintegy másfélszeres pengős költségvetést is, mely az olyan könyvtárral is, mely a legkötönybb lesz a városban, s mely méltón fogja reprezentálni magát a nagyvállalati leventeintézményt is. Nem lehet elégséges hangzatosítani, milyen nagy jelentőséggel a könyvtár létesítése. Ma, amikor a nemzet élet-halál harcát vívja, a nemzet-néplélek egészséges magyar művelkel való táplálása, nevelése, felnevelése, van olyan döntő fontosságú, mint akár a zslólkérdés, mert hiába ottjuk meg ez akar kitépeltetés — a sárvári — meg kell oldani — ha a szellem továbbra is tit maradt, sőt még a leventekönyvtárakban is helyet talál. A ponnyva, a hitvány szellem munkák és olvasmányok ellen pedig nem elég 10-20 filléres füzetek megvásárlása, mert ebben a veszték megvárják, hogy ötven-e veszték komolyan, az a személy ki lehet szurni 10 filléres füzetekkel is. De ha azt látja, hogy az egyesület, tehát saját nemzete nem sajnál érte

FIGYELEM! A NEMZETI MOZGÓ ELŐADÁSAINAK ÚJ KEZDETE:

Hétköznap: 1/6 és 1/8 órákor.

Vasár- és ünnepek: 3, 5 és 7 órákor.

akár 12 P-s könyveket sem, akkor is el gondolkodik az áldozat, a kötelesség nagyságán, megérzi, hogy ő fontos tényező, megérzi, hogy ő szellemi előhaladása még ilyen drága könyveket is, akkor ő is a nemzet élő és nékelőzhetetlen tagjának fogja érezni magát, s ha van benne egy szikrányi becsületérzés, — már pedig hála Istennek igen sokban van, — akkor nem lesz hiadatlalan a hazá iránt, s ha eljön az idő, hogy áldoznia kell, tudja, hogy csak törleszt azt, amit kapott nemzetétől éppen a leventegyűlésen keresztül.

A könyvtárhoz kell könyvtáros is, aki nemcsak maga olvas, hanem érti a módját a könyvek olvasatásának is. Ez is meg lesz, vannak értékes fiatalemberek, kik nemcsak megfelelő komolysággal rendelkeznek, hanem korszerű közműveléssel és felelősséggel is.

500 P-s költségvetés harmadalmot is vezeti az egyesület, hogy ezáltal

tal is elősegítse a leventékgyűlés új kivánatos zenét létesítésének emelését, ami Kozák Ferenc igazgató irányítása mellett be is fog következni. A zenekari élet fellendítésére is magasabb díjazást állapított meg a bizottság a vezető részére.

Rendbehozzák a pálya kerítését, az öltözőket — végre —, berendezik megfelelő számú asztal és szék beszerzésével a leventeszékházban. Rendezik a löfőteret is, s 100 spakát is rendelnek az egyes szakosztályok szükségleti cikkeik közül.

A legjobb eredményre előző leventék közül 10-et felküld az árumintavásárra az egyesület. Azonkívül az irodalmi szakosztály külön pályadíjjal jutalmazza legkiválóbb szellemi munkáit.

Mindebből minden magyar ember örömmel láthatja, hogy ma-csoda alapos magyar munka lefolyd meg a sárvári levente életben.

R

„Vöröskereszt Napok” Cseleddömölkin

A magyar hadseregnek a bolsevizmus elleni kereszties hadjárataiban való fokozottabb részvételét mindenkielői fokozottabb áldozatot is kíván.

Országunk most folyó élet-halál harcában magasztos feladatot teljesít a magyar Vöröskereszt.

A magyar Vöröskereszt a legutóbbi gyűlés óta eltelt idő alatt különösen felszerelt hadikórházakat létesített és a legmodernebb kórházvonalokat bocsátotta a Honvédség rendelkezésére. Ezek számban azonban a fokozottabb igénybevétel miatt még szaporítani kell. Mindez sok pénzbe kerül. Ezért a magyar Vöröskereszt újból az ország hazafias társadalmának áldozatkészességéhez fordul, hogy a szükséges anyagi

eszközöket részben biztosítsa.

A magyar Vöröskereszt október 3. és 4-én a fenti célból országos gyűlést tart, amikor is Cseleddömölkin a leventék háziórára járva gyűlnek össze a nagyközönség adományait.

A közösi előjáróság felkér mindenkit, hogy ki-ki tehetősége szerint járuljon hozzá a gyűlést sikerhez és különösen kéri azokat, akik a honvédség részére lefolytatott tétlurus gyűftési akcióiból nem, vagy nem elégségtették ki részüket, hogy az akkor elmaradt, adományaik most pótolják.

Adjon tehát mindenki, hogy adományával hozzájárulhasson sebesült honvédek mielőbbi felgyógyulásához!

Emlékezőszínházak

Értekl marandandó emlékművet emelt Erdély visszatérésének második évfordulójára az „Emlékezőszínházak” építési bizottsága szeptember 11-én Kolozsvárt közzétett felhívásával. Nemcsak a bizottság neve ismeretlen meg számunkra, hanem az ünneplésnek az a módja is, amely felhívásban megjelölt: „Ezeréves hazánkhoz történt visszatérésünk megörökítésére emlékezőszínházak építését határoztuk el. Azt akarjuk, hogy ezek az emlékezőszínházak ugyanakkor, amikor a boldoz felszabadulás embéket hirdetik, szögialják a magyar jövőmet és legyenek ezek közül az új honfoglalásnak egy újabb ereztője”. Régióta korszerűtlenné láttuk és fűrdőt az országban hasábkörök is a jubileumokhoz és megemlékezéseknek eddig megszokott formáit: a bankettek, a szónoklatokat, a rossz szobrokat, a láklyásmeneteket, túzijátékokat és lampionos szerenádokat, régióta hirdették, hogy az idő és a magyar

program az ünnepi emlékezés új formáira kötelez. Nem a hagyományokat tagadtuk akkor, amikor azt mondtuk, hogy elég a szobrokból és a drapériákból, de a mult ünneplése értelmelen a jövő biztosítása nélkül. A fiatal ország esztendőit óta követeli, hogy az ünnepek költségeit és energiát használjuk fel a országias szellemi és biológiai erőny gyarapítására: szobrok helyett emeljük népfőlkölkökat és népkönyvtárakat Ady és Széchenyi nevével. Hősök emlékműve helyett építsük meg a Hősök kútját és újítat, a túzijátékok és bankettek árán rendezzünk be kórházakat és egészségházakat. A fiatal ország kivánását Erdélyben értekel meg először. 1942 szeptember 11-én a bizottság felhívásának történelmi jelentőségére van. Egy emlékmű jellegű Kolozsvár főterét díszítette volna — ha díszítette volna — az emlékezőszínház sokasága Erdély földjén, ha esztendő vélelven vagy szándékos népegészségügyi mulsza-

